

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere samt
de danske medlemmer af Det Europæiske Konvent

Debat om form og indhold af et udbygget samarbejde mellem de nationale parlamenter og

Europa-Parlamentet

Samarbejdet mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter skal udbygges, mener medlemmerne af EU-Konventets arbejdsgruppe IV om de nationale parlamenter rolle. EU's legitimitet over for borgerne afhænger af, at de nationale parlamenter får en større ansvarsfølelse for de beslutninger, der træffes i EU, og det får de kun, hvis samarbejdet intensiveres, lyder argumentet.

Arbejdsgruppens medlemmer er dog langt fra enige om form og indhold af et udbygget samarbejde. En væsentlig årsag hertil er, at dette emne, som udtrykt af Lone Dybkjær, handler om magtbalancen mellem de involverede institutioner på den europæiske scene. Uenigheden afspejles i de forslag, medlemmerne af arbejdsgruppen bragte på banen, da de fremtidige rammer for interparlamentarisk samarbejde blev drøftet på et møde i Bruxelles den 26. september 2002.

Forskellen på forslagene skyldes varierende forståelser hvad angår følgende:

- Hvilke funktioner skal løses i fællesskab mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet?
- Løses de fælles funktioner bedst ved oprettelse af et eller flere interparlamentariske fora?
- Er der brug for et forum alene for de nationale parlamenter?

Afhængigt af deres syn på disse spørgsmål foreslog medlemmerne af arbejdsgruppen forskellige modeller for et fremtidigt COSAC og en eventuel ny Kongres. På mødet blev det også kort drøftet, hvorvidt de nationale parlamenter skal have en særlig rolle i forbindelse med beslutningsprocedurer for retsakter med hjemmel i artikel 308.

COSAC i fremtiden

Forslagene til COSAC i fremtiden spænder over følgende modeller:

- Et stort set uændret mandat.
- Et udvidet samarbejde, der inddrager Europa-Parlamentets og de nationale parlamenter fagudvalg.
- Et samarbejde alene for de nationale parlamenter med mandat til at vælge Kommissionsformand og til at kontrollere Rådet.

Den britiske europaparlamentariker Andrew DUFF (ELDR) gjorde sig til talsmand for, at COSAC forbliver uændret, og at indsatsen for et styrket samarbejde i stedet sættes ind andre steder. Duff påpegede, at COSAC er, og fortsat skal være, en netværksorganisation (hvilket er en underdrivelse af dets mandat, der også giver kompetence til at afgive udtalelse). Enhver

ændring af COSAC skal betragtes som et seriøst forfatningsmæssigt forhold, som Konventet alene kan træffe afgørelse om. Det gælder også ændring af navnet for COSAC, mente Duff. Det danske COSAC-formandskabs forslag om at ændre navnet for COSAC til "The Forum of the Parliaments" blev dog mødt positivt i de øvrige indlæg om dette emne.

Kimmo KILJUNEN fra det finske parlament erkendte, at COSAC i dag ikke er så effektivt, som det kunne være. For at råde bod på det foreslog han, at COSAC fremover skal have til opgave at gennemgå Kommissionens lovprogram og komme med udtalelse om dets overholdelse af nærhedsprincippet. Derudover skal COSAC på eget initiativ kunne afholde møder mellem korresponderende fagudvalg i de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet. Dette skal i særlig grad ske inden for områder, der vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, mente Kiljunen. Han blev støttet heri af HAENEL og LEKBERG fra henholdsvis det franske Senat og det svenske parlament. Lekberg tilføjede, at COSAC desuden bør gå over til kvalificerede flertalsbeslutninger, og at EU bør være forpligtet til at svare på udtalelser fra COSAC.

Den tredje model for et fremtidigt COSAC blev foreslået af Lone DYBKJÆR, der mente, at COSAC fremover skal bestå udelukkende af repræsentanter fra de nationale parlamenter. Dette forslag følger tankegangen om at lade Europa-Parlamentet kontrollere Kommissionen og de nationale parlamenter – som en kollektiv enhed – kontrollere Rådet. Dybkjær påpegede, at Rådet har stadigt stigende indflydelse på lovgivningsprogrammet, og at det vil være en ukontrolleret enhed, medmindre de nationale parlamenter danner et effektivt kontrolsystem. Det er særligt på udenrigspolitikken, at denne kontrol skal sættes ind, sagde hun. Derudover gentog Dybkjær sit forslag fra sidste møde i arbejdsgruppen om at give de nationale parlamenter i COSAC mandat til at udpege Kommissionsformanden. Med de gældende regler er Kommissionen for afhængig af Rådet, hvilket destabiliserer magtbalancen, mente Dybkjær.

En ny kongres?

Der har tidligere været bred enighed i arbejdsgruppen om ikke at oprette et nyt andetkammer af nationale parlamentarikere. I lyset af det synes der at være en relativt positiv indstilling i gruppen til forslaget fra konventsformand Giscard d'Estaing om at oprette en "European Peoples Congress" med medlemmer fra både Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter.

To forskelle i forhold til forslaget om oprettelse af et andetkammer må i den forbindelse tillægges væsentlig betydning. For det første skal en Kongres ikke have nogen lovgivende kompetence. For det andet skal repræsentanter fra Europa-Parlamentet deltage i Kongressen - i modsætning til det foreslåede andetkammer.

Arbejdsgruppens formand, Gisela STUART, sagde på mødet, at jo mere hun tænker over forslaget om en Kongres, desto større fordele kan hun se ved det. Hvis vi mener, der er behov for både et forum for de nationale parlamenter alene og for de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet, er der brug for både COSAC og Kongres, sagde Stuart.

Blandt de medlemmer, der talte for oprettelsen af en Kongres, var der bred enighed om, at denne skal diskutere Unionens tilstand (The State of the Union), dvs. spørgsmål vedrørende udvidelse og forslag til traktatændringer. Flere medlemmer foreslog derudover, at Kongressen skal udnævne formanden for Kommissionen. KILJUNEN og HAENEL mente, at en Kongres vil fjerne behovet for COSAC, idet de i givet fald foreslog, at man giver Kongressen de opgaver, som COSAC alternativt skulle tage sig af. Det drejer sig for dem primært om mandat til at gennemgå og kommentere Kommissionens lovprogram og til på eget initiativ at afholde møder mellem tilsvarende fagudvalg i Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter (jf. deres forslag til nye opgaver til COSAC).

En ny Kongres skal ifølge forslagsstillerne ikke mødes oftere end højst en gang om året. De medlemmer, der forestiller sig Kongressens funktion begrænset til kun at diskutere Unionens tilstand og udnævne formanden for

Kommissionen, foreslog, at Kongressen mødes under højtidelige former blot hvert femte år. De medlemmer, der vil give Kongressen flere løbende opgaver, forestillede sig møder i Kongressen en gang om året - og eventuelt oftere møder i underliggende udvalg.

Nationale parlamenters rolle ved retsakter med hjemmel i art. 308 TEF

Arbejdsgruppen drøftede kort et spørgsmål stillet af en anden arbejdsgruppe om, hvorvidt de nationale parlamenter skal have en særlig rolle i forbindelse med vedtagelse af retsakter med hjemmel i artikel 308 TEF. Der var bred enighed om, at de nationale parlamenter her skal kontrollere deres regeringer hjemme i hovedstæderne, og at de til dette formål har brug for hurtig fremsendelse af forslag fra Kommissionen. Et medlem foreslog at forpligte Kommissionen til at præcisere, hvor det påregnes at anvende artikel 308, og at forklare, hvorfor det i det pågældende tilfælde er nødvendigt at gøre brug af denne artikel. De fleste medlemmer, med undtagelse af Andrew DUFF, mente desuden, at det var nødvendigt fremover at fastholde, at retsakter med hjemmel i artikel 308 skal vedtages med enstemmighed i Rådet.

Det videre arbejde

Arbejdsgruppens formand skal afgive en mundtlig foreløbig rapport for Konventet den 3. oktober. Denne vil følge de konklusioner, der er at finde i det officielle referat fra dette arbejdsgruppemøde, som konventssekretariatet udsendte mandag den 30. september. Skulle nogle medlemmer mene, at dette referat ikke giver et fyldestgørende billede af gruppens arbejde, er de velkomne til at sende meddelelse herom til Stuart.

Ved arbejdsgruppens næste møde den 10. oktober skal et skriftligt udkast til slutrapport diskuteres. Den endelige rapport vil imidlertid også tage højde for drøftelserne på COSAC-mødet i København den 17.-18. oktober. Rapporten skal endeligt vedtages på arbejdsgruppens sidste møde den 22. oktober.

Med venlig hilsen

Jakob Møller Nielsen